

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PL – Karel Čapek: Válka s mloky

KNIHA TŘETÍ - VÁLKA S MLOKY

8. kapitola

CHIEF SALAMANDER KLADE POŽADAVKY

Tři dny po zemětřesení v Louisianě byla hlášena nová geologická katastrofa, tentokrát v Číně. Za mohutného, dunivého otřesu země se roztrhlo v provincii Kiangsu mořské pobřeží severně od Nankingu, asi uprostřed mezi ústím Jang-tse a starým korytem Hwang-ho; do této trhliny vniklo moře a spojilo se s velkými jezery Pan-jün a Hung-tsu mezi městy Hwaingan a Fugjang. Zdá se, že následkem zemětřesení opouští Jang-tse pod Nankingem své koryto a valí se směrem k jezeru Tai a dále na Hang-čou. Ztráty na lidských životech nelze zatím ani přibližně odhadnout. Statisíce lidí přecháží do severních a jižních provincií. Japonské válečné lodi dostaly rozkaz vyplout k postiženému pobřeží.

Ačkoliv otřesy země v Kiangsu svým rozsahem daleko překročily pohromu v Louisianě, věnovalo se jim celkem málo pozornosti, neboť na katastrofy v Číně je svět už zvyklý a nezáleží tam, jak se zdá, na nějakém tom miliónu životů; mimoto bylo vědecky jasno, že jde o pouhé tektonické zemětřesení, související s hlubinnou mořskou brázdou u souostroví Riukiu a Filipín. Tři dny nato však zaznamenaly evropské seizmografy nové otřesy země, jejichž střed byl někde u Kapverdských ostrovů. Podrobnější zprávy hlásily, že těžkým zemětřesením bylo postiženo pobřeží Senegambie jižně od St. Louis. Mezi místy Lampul a Mboro vznikla hluboká propadlina zaplavená mořem a postupující na Merinaghen až po wady Dimarské. Podle očitých svědků vyrazil za strašného rachotu ze země sloup ohně a páry, rozmetávající v dalekém okruhu písek a kamení; nato bylo slyšet jak moře, které se valilo do otevřené propadliny. Ztráty na životech nejsou značné.

Tento třetí otřes země vyvolal už cosi jako paniku. Oživuje snad vulkanická činnost země? ptaly se noviny. Zemská kůra počíná praskat, hlásaly večerníky. Odborníci vyslovili domněnku, že "rozsedlina senegambská" vznikla snad jenom erupcí vulkanické žíly související s vulkánem Pico na ostrově Fogo v souostroví Kapverdském; tento vulkán soptil ještě roku 1847 a od té doby byl považován za vyhaslý. Západoafrické zemětřesení nemá tedy nic společného se seizmickými úkazy v Louisianě a v Kiangsu, jež byly původu patrně tektonického. Ale lidem, jak se zdá, bylo celkem jedno, praská-li země z důvodů tektonických nebo vulkanických. Fakt je, že toho dne byly všechny kostely přeplněny modlícími se zástupy. V některých krajinách musely být chrámy otevřeny i v noci.

K jedné hodině ráno (bylo to dvacátého listopadu) zachycovali radioamatéři ve větší části Evropy na svých radioaparátech silné poruchy, jako by pracovala nějaká nová, neobyčejně mocná vysílací stanice. Našli ji na vlnové délce dvě stě tři; bylo slyšet cosi jako hukot strojů nebo mořských vln; do toho táhlého, nekonečného šumění se najednou ozval strašný, skřehotavý hlas (všichni jej popisovali podobně: dutý, kvákavý, jakoby umělý hlas, k tomu ještě nesmírně zesílený megafonem); a tento žabí hlas rozčileně volal: "Hallo, hallo, hallo! Chief Salamander speaking. Hallo, Chief Salamander speaking. Stop all broadcasting, you men! Stop your broadcasting! Hallo, Chief Salamander speaking!" Potom se jiný, podivně dutý hlas ptal: "Ready?" "Ready." Nato bylo slyšet praskot, jako by se přepínalo vedení; a zase jiný nepřirozeně seškracený hlas volal: "Attention! Attention!" "Hallo!" "Now!"

A nyní se ozval chraptivý, unavený, ale přece jen velitelský hlas do nočního ticha. "Halo, vy lidé! Tady Louisiana. Tady Kiangsu. Tady Senegambia. Litujeme lidských životů. Nechceme vám působit zbytečné ztráty. Chceme jenom, abyste vyklidili mořské břehy na místech, která vám předem označíme. Uděláte-li to, vyhnete se politováníhodným nehodám. Příště vám oznámíme nejméně čtrnáct dní předem, na kterém místě budeme rozšiřovat své moře. Dosud jsme konali jenom technické zkoušky. Vaše třaskaviny se osvědčily. Děkujeme vám.

Halo, vy lidé! Zachovejte klid. Nemáme vůči vám nepřátelských úmyslů. Potřebujeme jenom víc vody, víc břehů, víc mělčin pro svůj život. Je nás příliš mnoho. Už pro nás není dost místa na vašich březích. Proto musíme odbourat vaše pevniny. Uděláme z nich samé zálivy a ostrovy. Tím se dá délka světových břehů zpětinasobit. Budeme stavět nové mělčiny. Nemůžeme žít v hlubokém moři. Budeme potřebovat vašich pevnin jako materiálu k zasypání hlubin. Nemáme proti vám nic, ale je nás příliš mnoho. Můžete se zatím odstěhovat do vnitrozemí. Můžete se uchýlit do hor. Hory se budou bourat až na konec.

Vy jste nás chtěli. Vy jste nás rozšířili po celém světě. Nyní nás máte. Chceme s vámi vyjít po dobrém. Budete nám dodávat ocel na naše vrtačky a krumpáče. Budete nám dodávat třaskaviny. Budete nám dodávat torpéda. Budete pro nás pracovat. Bez vás bychom nemohli odklidit staré pevniny. Halo, vy lidé, Chief Salamander vám jménem všech Mloků světa nabízí spolupráci. Budete s námi pracovat na odbourání vašeho světa. Děkujeme vám."

Unavený, chraptivý hlas umlknul a bylo slyšet jen táhlé hučení jako strojů nebo moře. "Halo, halo, vy lidé," ozval se opět skřehotavý hlas, "nyní vám budeme vysílat zábavnou hudbu z vašich gramofonových desek. Na pořadu je Pochod tritónů z výpravného filmu Poseidón."

Noviny ovšem označily tento noční rozhlas za "hrubý a nejpapný šprým" nějaké černé vysílačky; přesto milióny lidí očekávaly příští noci u svých radioaparátů, promluví-li opět onen strašný, horlivý, skřehotavý hlas. Ozval se přesně o jedné hodině za doprovodu širého a šplounavého hučení. "Good evening, you people," zakvákal vesele. "Nejprve vám zahrajeme na gramofonové desce Salamander-Dance z vaší operety Galatea." Když dozněla ryčná a nestoudná hudba, ozval se opět onen příšerný a jaksi radostný skřehot. "Halo, vy lidé! Právě byla potopena torpédem britská dělová loď Erebus, která chtěla zničit na Atlantickém oceánu naši vysílačku. Posádka utonula.

Halo, voláme k ampliónu britskou vládu. Loď Amenhotep, přístav Port Said, se zdráhala nám vydat v našem přístavu Makallahu objednané třaskaviny. Prý dostala rozkazy zastavit další dopravu třaskavin. Loď byla ovšem potopena. Radíme britské vládě, aby ten rozkaz odvolala do zítřejšího poledne rozhlasem, jinak budou potopeny lodi Winnipeg, Manitoba, Ontario a Quebec, plující s obilím z Kanady do Liverpoolu. Halo, voláme k ampliónu francouzskou vládu. Odvolejte křižníky, které plují k Senegambii. Potřebujeme tam ještě rozšířit nově utvořenou zátoku. Chief Salamander nařídil, abych tlumočil oběma vládám jeho neochvějnou vůli navázat s nimi co nejprátelejší styk. Konec zpráv. Nyní budeme vysílat na gramofonové desce vaši píseň Salamandria, valse érotique." Nazítří odpoledne byly jihozápadně od Mizen Head potopeny lodi Winnipeg, Manitoba, Ontario a Quebec. Světem závála vlna zděšení. Večer rozhlásila BBC, že vláda Jeho Veličenstva vydala zákaz dodávat Mlokům jakékoliv potraviny, chemické produkty, nástroje, zbraně a kovy. V noci o jedné hodině skřehotal v rozhlase rozčilený hlas: "Halo, halo, halo, Chief Salamander speaking! Halo, Chief Salamander is going to speak!" A tu se ozval unavený, chraptivý, rozhněvaný hlas: "Halo, vy lidé! Halo, vy lidé! Halo, vy lidé! Myslíte, že se necháme vyhladovět? Nechte vašich hloupostí! Cokoliv, co děláte, se obrátí proti vám! Jménem všech Mloků světa volám Velkou Británii.

Vyhlašujeme od této hodiny neomezenou blokádu britských ostrovů kromě Svobodného státu irského. Uzavírám Lamanšský kanál. Uzavírám Suezský průplav. Uzavírám úžinu Gibraltarskou pro všechny lodě. Všechny britské přístavy jsou uzavřeny. Všechny britské lodě v kterémkoli moři budou torpédovány. Halo, volám Německo. Zvyšuju objednávku třaskavin desetkrát. Dodávejte ihned loco hlavní depot Skagerrak. Halo, volám Francii. Dodejte urychleně objednaná torpéda do podmořských fortů C3, BFF a Quest 5. Halo, vy lidé! Varuju vás. Omezíte-li nám dodávky potravin, vezmu si je sám z vašich lodí. Varuju vás znovu." Unavený hlas klesal až v chrčivý, stěžní srozumitelný chrapot. "Halo, volám Itálii. Připravte se na evakuaci území Benátky - Padova - Udine. Varuju vás naposled, lidi. Už je dost vašich nesmyslů." Nastala dlouhá pauza, ve které to

šumělo jako černé a studené moře. A tu opět spustil veselý a kvákavý hlas: "A teď vám zahrajeme z vašich gramofonových desek poslední úspěch Triton-Trot."

Interpretace textu:

1. O jakých přírodních katastrofách se zmiňuje daná ukázka, kde k nim došlo?
2. Kdo byl za tyto katastrofy zodpovědný?
3. V jaké vlnové délce vysílala nová neznámá stanice?
4. K čemu byli lidé vyzváni?
5. Jaké byly záměry vyzývajících? Kdo byl jejich mluvčím?
6. K čemu byl připodobňován jejich hlas?
7. Jaká byla reakce tisku a obyvatel na rozhlasové vysílání?
8. Uveďte názvy potopených plavidel. Proč byla potopena?
9. Jaká byla reakce britské vlády?
10. Jaká byla odezva na tuto reakci?
11. Které další země byly vyzvány ke spolupráci?
12. Jaké hudební ukázky ukončují vysílání?
13. Zhodnoťte jazykové prostředky ukázky.

K. Čapek: Válka s mloky

1. Určete literární druh a žánr díla.
2. Kdy a kde se odehrává děj?
3. Kdo a kde objevil mloky?
4. Kdo s mloky obchodoval?
5. Popište mloky.
6. Kdo byl pan Povondra?
7. Co je hlavním námětem knihy?
8. Jaký styl využil autor ve svém díle?
9. Jak končí kniha?
10. Uveďte názvy dalších děl autora s podobnou tematikou.